

Etiopia: Forhold for amharer i Addis Abeba, i lys av konflikten i Amhara-regionen

- Myndighetene innførte unntakstilstand i august 2023
- Masseanholdelser av amharer sommeren 2023
- Anholdelser i Addis Abeba har gått ned etter august 2023
- Myndighetene i Addis Abeba har et sterkt fokus på «fiender av staten»
- Ikke samme reaksjonsmønster overfor amharer som overfor tigrayer under Tigray-krigen
- Tvungen forflytning av amharer fra Addis Abeba
- Mange amharer føler seg utrygge og utsatt
- Aktivitet i sosiale medier fra utlandet

Innledning

Langvarig politisk uro og konflikt i delstaten Amhara eskalerte sommeren 2023, da ikke-statlige, væpnede grupper, omtalt som «Fano», utfordret myndighetenes kontroll i Amhara. I august 2023 gjennomførte Fano flere koordinerte angrep, blant annet på større byer som Gonder, Bahir Dar og Debre Birhan, som de holdt i noen dager før føderale myndighetsstyrker gjenvant kontroll. Føderalmyndighetene svarte med å innføre nasjonal unntakstilstand og en militær operasjon for å slå ned Fano og gjenvinne kontroll over regionen. Konflikten pågår fortsatt.

I forbindelse med den væpnede konflikten i Amhara har det kommet informasjon om at myndighetene anholdt et større antall amharer sommeren 2023, både i Amhara og i Addis Abeba, hovedsakelig fordi myndighetene mener at de arresterte har koblinger til Fano. Denne responsen tar for seg forhold for amharer i Addis Abeba i lys av den pågående konflikten. Vi fokuserer på anholdelser, men nevner også andre typer myndighetsreaksjoner der det er relevant.

Responsen må leses i sammenheng med Landinfos temanotat (2024) om konflikten i Amhara, som redegjør for bakgrunnen for og utviklingen i konflikten.

Amharene utgjør rundt 35-40 % av befolkningen i Addis Abeba

Ifølge etiopiske myndigheter (Federal Democratic Republic of Ethiopia 2023) bor det 3 945 000 personer i den føderale hovedstaden Addis Abeba. Den etniske sammensetningen er ikke kjent. Kilde A7 (etiopisk ekspert i sikkerhets- og konfliktstudier, møte i Addis Abeba, oktober 2023) anslår imidlertid at amharene utgjør 35-40 % av befolkningen, altså rundt 1,5 millioner. En person med amharisk opprinnelse skiller seg derfor ikke ut i byen. Amharene er en viktig gruppe i Addis Abeba, i kraft av sin størrelse, men også på grunn av sin historisk dominerende rolle i etiopisk kultur og samfunnsliv.

Kildetilfanget er begrenset

Informasjon fra Etiopia, også om forhold for amharer i Addis Abeba, må vurderes i et kritisk lys, ettersom den ofte er farget av kildens (etniske) bakgrunn og konkurrerende narrativ mellom de ulike aktørene.

Informasjonen om amharer i Addis Abeba er begrenset og fragmentert, ofte basert på beretninger fra enkeltpersoner. Myndighetene formidler lite eller ingen informasjon, og ingen tilgjengelige og tilstrekkelig etterrettelige ikke-statlige kilder synes å ha full oversikt over situasjonen. Dermed er det særlig vanskelig å tallfeste anholdelser og fengslinger. Informasjonen i responsen må leses kritisk i lys av den utfordrende kildesituasjonen. Videre er det noe motstrid i det som formidles av de ulike kildene, både innad i fremstillingen til én og samme kilde, og mellom ulike kilder. Dette gjelder særlig spørsmålet om hvorvidt reaksjonene mot amharer – spesielt i forbindelse med arrestasjonsbølgen i august 2023 – er tilfeldige eller mer målrettede.

Landinfo var på informasjonsinnhentingsreise til Addis Abeba i oktober 2023. Hovedtemaet var konflikten i Amhara og forhold for amharer i Addis Abeba. Informasjonen fra kildene er preget av at situasjonen i oktober 2023 var uavklart, etter at Fano hadde angrepet regionhovedstaden Bahir Dar og andre større byer i august 2023. Det var på dette tidspunktet uklart hvordan konflikten ville utvikle seg, og i hvilken grad den ville spre seg til andre deler av Etiopia, herunder Addis Abeba. I ettertid har situasjonen stabilisert seg, i den forstand at Fano i dag opererer etter et mer forutsigbart mønster, og ikke lenger utgjør en potensiell trussel mot stabiliteten i Addis Abeba. Det varierende omfanget av reaksjoner mot amharer i Addis Abeba må derfor forstås i lys av utviklingen i den væpnede konflikten.

Myndighetene innførte unntakstilstand i august 2023

Da den væpnede konflikten eskalerte i Amhara i august 2023, innførte føderale myndigheter den 4. august 2023 en seks måneders unntakstilstand, vedtatt etter anmodning fra regionale myndigheter i Amhara om assistanse fra føderale myndigheter til å gjenopprette lov og orden. Unntakstilstanden ble iverksatt med

full effekt i Amhara, mens unntaksbestemmelsene kunne iverksettes «ved behov» andre steder i landet, herunder Addis Abeba. I februar 2024 ble unntakstilstanden forlenget med fire måneder, til juni 2024.

Unntakstilstanden ga myndighetene anledning til å foreta anholdelser uten forutgående arrestordre, samt å innføre portforbud, begrense befolkningens bevegelsesfrihet, forby befolkningen å bære våpen og begrense folkesamlinger (Endeshaw 2023). Ifølge den etiopiske menneskerettsorganisasjonen EHRC (møte i Addis Abeba, oktober 2023) er anholdelsene av amharer etter at konflikten brøt ut, hjemlet i unntakslovgivningen. Så lenge unntakstilstanden varer, kan myndighetene anholde personer uten arrestordre fra en domstol.

Unntakstilstanden utløp i teorien den 1. juni 2024. Det har ikke kommet opplysninger om at myndighetene vil forlenge den, men myndighetene har heller ikke erklært at den har utløpt (Borkena 2024). Dette skaper en juridisk gråsoner, med mulig innvirkning på omfang av arrestasjoner, og løslatelse av dem som ble anholdt mens unntakstilstanden var gjeldende. Uten unntakslover må myndighetene følge ordinære mekanismer for håndhevelse av lov og orden. Dette innebærer at politiet normalt må innhente arrestordre fra en domstol før pågripelse. Tidligere erfaringer fra blant annet Tigray-krigen (2020–2022), tilsier at omfanget av anholdelser går ned når unntakstilstanden oppheves. Det gjenstår derfor å se konsekvensene av at unntakstilstanden har utløpt.

Arrestasjonsbølge av amharer sommeren 2023

I forbindelse med Fanos angrep på store byer i Amhara i august 2023, gjennomførte myndighetene massearrestasjoner av amharer, i Amhara og i Addis Abeba, med hjemmel i unntakslovgivningen. Det finnes begrenset informasjon om antall anholdte, profilen deres, hvor lenge de satt i varetekt og andre omstendigheter rundt anholdelsene. Under presenterer vi kildematerialet som foreligger.

Omfang

Ingen kilder gir en konkret og uttømmende redegjørelse for hvor mange amharer som ble anholdt i Addis Abeba i forbindelse med innføring av unntakstilstanden i august 2023. Kildene omtaler anholdelsene som «massearrestasjoner» (Anna 2023) og «crackdown» (Jalloh 2023), men oppgir ikke et konkret antall. FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR 2024) opplyser at 4879 personer ble anholdt fra unntakstilstanden ble innført i august, til utgangen av 2023, men angir ikke hvordan anholdelsene fordeler seg mellom Addis Abeba og Amhara. Det er derfor uklart hvor mange amharer som ble anholdt i Addis Abeba i denne perioden, men det er rimelig å anta at det dreier seg om minst et tusentall personer.

Heller ikke kildene Landinfo hadde møter med under informasjonsinnhentingsreisen i oktober 2023, oppgir konkrete tall. Kilde A7 (etiopisk ekspert i konflikt-

studier, møte i Addis Abeba) estimerer antallet anholdte nasjonalt til 10 000–30 000, men presiserer ikke hvor mange som skal ha blitt anholdt i Addis Abeba.

Kilde A1 (etiopisk sivilsamfunnsorganisasjon, møte i Addis Abeba) vurderer antallet til «minst 10 000», men understreker at dette er anslag og at organisasjonen ikke har konkrete tall. Heller ikke denne kilden kunne presisere hvordan tallene fordelte seg mellom Addis Abeba og Amhara.

Kildene er imidlertid samstemte i at «de fleste» anholdelsene skjedde i Amhara, i områder med aktiv konflikt, og i, relativt sett, mindre omfang i Addis Abeba.

Etiopiske myndigheter har gitt lite informasjon om anholdelsene. I februar 2024 bekreftet imidlertid statsminister Abiy til det etiopiske parlamentet at flere tusen hadde blitt anholdt, mange deretter løslatt etter «opplæring» (education), men at noen hundre fortsatt satt fengslet i henhold til unntakslovgivningen (Amnesty International 2024). Landinfo har ikke ytterligere informasjon om hvor mange som per juni 2024 fortsatt er fengslet etter masseanholdelsene i august 2023, men antar, på bakgrunn av det samlede informasjonstilfanget, at de fleste er løslatt.

Profil

Landinfos kilder har også til dels et ulikt syn på de anholdtes profil, og i hvilken grad anholdelsene i Addis Abeba var målrettede eller mer tilfeldige.

I dekingen av arrestasjonsbølgen sommeren 2023, beskriver media en situasjon preget av stor grad av vilkårlighet. Den britiske avisen Independent, som bygger på uttalelser fra advokater som bisto de anholdte, formidler en historie fra en amharisk mann som forteller at han ble anholdt av politiet da de overhørte at han diskuterte konflikten i Amhara i telefonen (Anna 2023). Det vilkårlige preget formidles også av kildene A5 og A4 (sivilsamfunnsorganisasjon; etiopisk ressursperson, møter i Addis Abeba, oktober 2023), som viser til at de anholdte inkluderer dagarbeidere, taxisjåførere, gatefeiere, de fleste personer «uten kunnskap om politikk», og dermed indikerer at anholdelsene skjedde på rent etnisk grunnlag.

Kilde A7 (etiopisk ekspert i sikkerhet- og konfliktstudier) uttrykte på sin side at anholdelsene er mer målrettede i Addis Abeba enn i Amhara, og at tilfeldige kontroller av folk på gata eller politikontroller av kjøretøy ikke er utbredt i Addis Abeba. Ifølge kilden er de som utsettes for målrettede reaksjoner fra myndighetene i Addis Abeba, personer som antas å være med i Fano-celler eller som bidrar til å finansiere konflikten. Dette synet deles av kilde A2 (internasjonal organisasjon, møte i Addis Abeba, oktober 2023), som påpekte at det særlig er personer med direkte tilknytning til «fiender av staten» (i denne sammenheng Fano), som anholdes.

Den etiopiske menneskerettskommisjonen, EHRC (møte i Addis Abeba, oktober 2023), ga et sammensatt bilde, og beskrev en situasjon med anholdelser basert på rene tilfeldigheter og mer målrettede anholdelser av personer som aktivt støttet

Fano. Kommisjonen viser på den ene siden til målrettede anholdelser av parlamentarikerne Christian Tadele og Desalegn Chane, og journalister som dekker konflikten i Amhara, men understreker på den andre siden at tilfeldige personer «på feil sted til feil tid», ble anholdt i perioden rundt innføringen av unntakstilstanden.

Slik Landinfo tolker tilgjengelig informasjon, var anholdelsene dels målrettede, som anholdelsen av parlamentarikere, journalister og amhara-aktivister, dels tilfeldige, som anholdelsene av unge, amhariske menn, som ikke var politisk aktive eller på annen måte involvert i konflikten, på etnisk grunnlag.

Lengde på anholdelsene

Ut fra det tilgjengelige kildegrunnlaget, er det Landinfos forståelse at lengden på anholdelsene varierer betydelig. Mens «mange» ble løslatt etter noen dager eller uker, har noen sittet lenger i varetekt. EHRC viser til kapasitetsproblemer i forbindelse med unntakstilstanden, da mange ble anholdt samtidig. EHRC viser i den forbindelse til at politiet har dårlige etterforskningsferdigheter, at det oppstår forsinkelser i systemet.

Flere organisasjoner, som EHRC, kilde A2 og kilde A5, samt FN (OHCHR 2024), viser til at mange anholdte blir løslatt eller overført til rettssystemet etter at de griper inn. EHRC, som har besøksrett i varetektssentre og fengsler, understreker imidlertid at det finnes uformelle varetektssentre som de ikke har tilgang til.

Myndighetenes motiver for anholdelsene

Kildene trekker frem ulike bakenforliggende motiver hos myndighetene for anholdelsene. EHRC (møte i Addis Abeba, oktober 2023) påpeker at anholdelser historisk øker i forbindelse med økte politiske spenninger og væpnet konflikt, og at myndighetenes strategi er å skape frykt i befolkningen gjennom massearrestasjoner og tilsynelatende tilfeldige anholdelser.

Kilde A9 (ressursperson, møte i Addis Abeba, oktober 2023) mener at massearrestasjonene var et myndighetstiltak for å få kontroll i Addis Abeba og sette eventuelle Fano-celler som kunne tenkes å gjennomføre angrep i Addis Abeba, ut av spill, i den på dette tidspunktet uoversiktlige situasjonen. Nyhetsbyrået Africa Press Agency (Jalloh 2023) understreker at myndighetene anholdt et større antall personer som et forebyggende tiltak for å forhindre voldseskalering dersom Fano rykket inn i Addis Abeba.

Myndighetene uttalte at anholdelsene skjedde «i tilknytning til konflikten i Amhara», uten å påpeke mer konkrete omstendigheter rundt dem (The Ethiopian Cable 2023).

Det er Landinfos observasjon at masseanholdelsene føyer seg inn i et mønster der myndighetene stilt overfor en sikkerhetstrussel, går bredt ut og arresterer mange, slik de blant annet gjorde i Somali-regionen i 2007 og under Tigray-krigen i

2020–2022. Slike arrestasjonsbølger oppstår gjerne når myndighetene mister kontroll overfor en alvorlig sikkerhetstrussel. Gjennom arrestasjonene oppnår myndighetene å bryte kontakten mellom Fano og eventuelle støttespillere i Addis Abeba, samt å avskrekke befolkningen fra å støtte Fano.

Anholdelser i Addis Abeba har avtatt etter august 2023

Etter arrestasjonsbølgen i august 2023, har omfanget av anholdelser gått ned i Addis Abeba. Dette er sannsynligvis en konsekvens av at føderale myndigheter har fått større kontroll i Amhara, hvor Fano opererer etter et relativt forutsigbart mønster (tilbaketrekning til rurale områder, og periodevis angrep på sentrale veiaksler og byer, som raskt blir slått ned av føderale styrker, se Landinfo 2024), og ikke lenger utgjør en potensiell trussel for sikkerheten i Addis Abeba, i motsetning til i august 2023. Det har, så langt Landinfo kjenner til, ikke kommet nye rapporter om omfattende arrestasjonsbølger av amharer, selv om enkelttilfeller fortsatt forekommer.

Myndighetene i Addis Abeba har et sterkt sikkerhetsfokus og reagerer mot «fiender av staten»

Det er Landinfos klare inntrykk etter samtaler med kilder i Addis Abeba i oktober 2023, samt ved tidligere informasjonsinnhentingsreiser, at myndighetene i Addis Abeba har et sterkt sikkerhetsfokus. Dette innebærer at myndighetene først og fremst følger med på personer som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko i Addis, for eksempel ved å planlegge aksjoner som kan volde skade på myndighetsmål eller sivile. De fleste rapporterte anholdelsene den siste tiden synes å gjelde personer myndighetene mener sprer «nasjonalistisk ekstremisme», og som mistenkes for å kunne planlegge voldelige aksjoner i Addis Abeba, mot statlige og sivile mål.

Et nylig eksempel er anholdelsen av rundt 50 personer knyttet til den væpnede gruppen til den amhariske opposisjonspolitikeren Eskinder Nega, som myndighetene mistenkte planla «å skape kaos», etter funn av våpen og satellittelefoner (Ethiopia Observer 2024). Videre skal politiet i Addis Abeba ha anholdt «flere dusin» mistenkte etter en skuddveksling mellom Fano og politiet i april 2024¹, og hevet kontrollnivået i byen med veisperringer ved utgangene til byen (The Ethiopian Cable 2024).

¹ 12. april 2024 kom det til skuddveksling mellom det som skal være personer tilknyttet Fano og lokalt politi i Bole-området i Addis Abeba. To Fano-militsmenn og to politibetjenter ble drept. Fano skal ha vært i gang med å planlegge en større aksjon da de ble stoppet av politiet, og skal ha blitt overvåket av etterretningstjenesten (The Ethiopian Cable 2024). Dette er den eneste kjente Fano-relaterte hendelsen i Addis Abeba.

På bakgrunn av tilgjengelig informasjon, er Landinfos klare inntrykk at det store omfanget av reaksjoner mot amharer, først og fremst foregår i områder med aktivt opprør i Amhara (Landinfo 2024), hvor det er dokumentert utbredt menneskerettsbrudd, blant annet utenomrettslige drap og arrestasjoner. Det er ikke, så langt Landinfo har kunnet bringe på det rene, meldt om omfattende arrestasjoner i Addis Abeba de siste månedene, med unntakene nevnt over. De fleste arrestasjonene der synes å være rettet mot personer som planlegger aksjoner mot mål i Addis Abeba. Imidlertid påpekte kildene at personer med klare bånd til Fano (for eksempel personer som bidrar med penger, våpen og lignende), vil bli anholdt, også i Addis Abeba. Ifølge kilde A2 (internasjonal organisasjon, møte i Addis Abeba, oktober 2023) er slike personer kjent av etterretningstjenesten, og holdes under oppsikt.

Ikke samme reaksjonsmønster overfor amharer som overfor tigrayer under Tigray-krigen

Flere av kildene Landinfo hadde møte med i oktober 2023, brukte myndighetenes reaksjoner overfor tigrayer under Tigray-krigen (2020–2022) som sammenligningsgrunnlag for å vurdere reaksjonsmønsteret mot amharer i Addis Abeba. Alle kildene understreket at etiopiske myndigheter ikke har det samme reaksjonsmønsteret overfor amharer under den væpnede konflikten i Amhara, som overfor tigrayer under Tigray-krigen.

Reaksjonene er mindre omfattende, og man har ikke sett eksempler på sosio-økonomiske reaksjoner (tilbakekall av forretningslisenser, oppsigelser innenfor «sikkerhetssensitive» sektorer og lignende) overfor amharer, slik tilfellet var mot tigrayer under Tigray-krigen (Landinfo 2021, 2022). Amharer som gruppe har heller ikke blitt utsatt for hatefull retorikk av samme omfang og alvorlighetsgrad som tigrayene ble før, under og etter krigen Tigray-krigen (kilde A8, etiopisk journalist; kilde A9, ressursperson, møter i Addis Abeba oktober 2023).

Kilde A2 (møte i Addis Abeba, oktober 2023) påpekte at myndighetene er mer målrettede i reaksjonene mot amharer enn de var overfor tigrayer, hvor mange ble anholdt i generelle ID-kontroller og husransaker, på etnisk grunnlag, uten at etterretningsinformasjon tilsa at de utgjorde en konkret sikkerhetsrisiko. Kilden påpekte at det generelle kontrollnivået per oktober 2023 ikke var høyere i Addis Abeba, slik det var under Tigray-krigen, selv om nivået kan øke i forbindelse med enkelthendelser, som skuddvekslingen mellom Fano og politiet i april 2024.

Tvungen forflytning av amharer fra Sheger City

Ifølge European Centre for Law and Justice (2023) har det, siden begynnelsen av 2023, kommet sammenfallende rapporter om «diskriminerende forflytning» av amharer fra områder i utkanten av Addis Abeba. Områdene kalles Sheger City, et byutviklingsprosjekt som skal innlemmes i Addis Abeba for å legge til rette for boliger og ny infrastruktur på grunn av stor befolkningsvekst. Områdene er ifølge kilde A9 (møte i Addis Abeba, oktober 2023) i stor grad bebodd av fattige amharer, i hus satt opp uten offentlig tillatelse.

Rundt 3500 boliger har blitt revet i disse områdene. Myndighetene forsvarer rivningen med at boligene er ulovlig oppsatt, i områder som trengs for byutviklingsprosjekter. Imidlertid blir myndighetene beskyldt for selektiv behandling av innbyggerne på etnisk grunnlag, ettersom særlig amharer skal ha blitt rammet av rivningene. Mange amharer mener hendelsen bekrefter at de sittende myndighetene ønsker å svekke amharene som gruppe, på bekostning av oromoene, ansett som de nye maktthaverne. Hendelsen har derfor stor symbolsk verdi for amharene, og bidrar til oppfatningen om at deres interesser er under press.

Kilde A8 (etiopisk journalist, møte i Addis Abeba, oktober 2023) påpeker videre at mange amharer som kommer til Addis Abeba, dels på grunn av konflikten i Amhara, dels på grunn av økonomiske forhold og jakt etter arbeid, har blitt tvangsforflyttet ut av Addis Abeba, fordi myndighetene ikke ønsker store folkemengder av fattige, bostedsløse amharer. Noen skal ha blitt tvangsflyttet tilbake til Amhara, andre skal ha blitt sendt til «detention centers», som mange amharer selv omtaler som «concentration camps». Selv om kilden mener at tvangsforflytningene ikke er direkte relatert til konflikten i Amhara eller mistanke om at de tvangsforflyttede er involvert i konflikten, men et resultat av at myndighetene ønsker å «rydde byen» for fattige og bostedsløse, tolker mange amharer det som et målrettet tiltak som rammer dem spesielt, i lys av den pågående konflikten.

Mange amharer føler seg utrygge og utsatt

Som beskrevet i temanotatet om konflikten i Amhara (Landinfo 2024), har amharene hatt en dominerende rolle i etiopisk historie, økonomisk, kulturelt og politisk. Amharenes dominans har, historisk og i dag, vært en årsak til konflikt med andre etniske grupper, særlig i naboregionene Tigray og Oromia, som har vært amharenes konkurrenter om territorier og makt. Andre etniske grupper, herunder Etiopias største folkegruppe, oromoene, anser amharenes historiske dominans og maktutøvelse som et kolonialistisk prosjekt som har bidratt til marginalisering og undertrykkelse av andre folkegrupper og regioner. Amharene, på sin side, føler seg i stadig økende grad utsatt, og opplever at myndighetene fremmer en oromo-agenda som svekker amharenes interesser (se Landinfo 2024). Amharenes utsatte posisjon som minoritet i andre regionalstater, for eksempel i

Oromia der amharer ved flere tilfeller har blitt angrepet av Oromo Liberation Army (OLA), bidrar til at amharene, som gruppe, føler seg utsatt og under angrep, fra føderale myndigheter og fra andre etniske grupper.

I lys av den væpnede konflikten og arrestasjonsbølgen i august 2023, føler mange amharer seg usikre, og mange har en subjektiv frykt (kilde A1, møte i Addis Abeba, oktober 2023). Ifølge kilden holder mange amharer seg derfor tilbake, unngår myndighetskritiske utsagn og holder en lav profil. Ifølge kilde A2 er mange amharer bekymret for situasjonen, redde for å «være på feil sted til feil tid», og holder seg derfor hjemme. Kilde A9 påpeker at mange amharer i dag vurderer fremtiden, som forretningsinvesteringer og lignende, i lys av det de opplever som en usikker situasjon.

Aktivitet i sosiale medier fra utlandet

Hvorvidt etiopiske myndigheter følger med på aktiviteten til diasporamiljøer, var et av temaene Landinfo tok opp med kilder i Addis Abeba i 2022 (relatert til konflikten i Oromia) og 2023 (relatert til konflikten i Amhara). Det etiopiske ytringsklimaet er svært polarisert, og mange etiopiere, særlig i diasporaen, uttaler seg om Amhara-konflikten på sosiale medier, blant annet under emneknaggene #Fano og #AmharaGenocide. Ifølge kilde A7 (ekspert i konflikt- og sikkerhetsstudier, møte i Addis Abeba november 2022) følger myndighetene først og fremst med på journalister og aktivister som uttrykker «ekstrem nasjonalisme», eller bidrar til finansiering av konflikten, og som har mange følgere og stor mobiliseringskraft.

Personer uten et større antall følgere og påvirkningskraft, er ifølge kilden lite interessante for myndighetene. Ifølge kilde A2, en godt informert kilde i en internasjonal organisasjon (møte i Addis Abeba, oktober 2023), har etterretningstjenesten god oversikt over «fiender av staten», og handler mer målrettet i Amhara-konflikten enn under tidligere konflikter, som under krigen i Tigray. Det er imidlertid uklart om, og i tilfelle i hvilken grad, etiopisk etterretningstjeneste har kapasitet til å følge med i detalj på all diasporaaktivitet.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

Amnesty International (2024, 19. februar). *Ethiopia: Authorities must stop using state of emergency law to silence peaceful dissent*. London: Amnesty International. Tilgjengelig fra <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/02/ethiopia-authorities-must-stop-using-state-of-emergency-law-to-silence-peaceful-dissent/> [lastet ned 24. april 2024].

Anna, Cara (2023, 14. august). Lawyers and witnesses say Ethiopian police have arrested hundreds during state of emergency. *Independent*. Tilgjengelig fra <https://www.independent.co.uk/news/ap-kenya-nairobi-lawyers-addis-ababa-b2392615.html> [lastet ned 24. juni 2024].

Borkena (2024, 6. juni 2024). Ethiopia's state of emergency ends, Abiy Ahmed's gov't declines to declared it. *Borkena*. Tilgjengelig fra <https://borkena.com/2024/06/06/ethiopias-state-of-emergency-ends-abiy-ahmeds-govt-declines-to-declared-it/> [lastet ned 13. juni 2024].

Endeshaw, Dawit (2023, 4. august). Ethiopia declares six-month state of emergency in Amhara after clashes. *Reuters*. Tilgjengelig fra <https://www.reuters.com/world/africa/ethiopia-declares-state-emergency-following-militia-clashes-2023-08-04/> [lastet ned 28. mai 2024].

Ethiopia Observer (2024, 20. mars). Ethiopia arrests 50 over 'attempt to create chaos'. *Ethiopia Observer*. Tilgjengelig fra <https://www.ethiopiaobserver.com/2024/03/20/ethiopia-arrests-50-over-attempt-to-create-chaos/> [lastet ned 16. mai 2024].

European Centre for Law & Justice (2023). *Written statement submitted by European Centre for Law and Justice, a non-governmental organization in special consultative status*. New York: United Nations Human Rights Council. Tilgjengelig fra http://media.aclj.org/pdf/7684_A_HRC_54_NGO_Sub_En_Amhara.pdf [lastet ned 21. mai 2024].

Federal Democratic Republic of Ethiopia (2023, juli). *Population Size by Sex, Region, Zone and Wereda: July 2023*. Addis Abeba: Ethiopian Statistical Service. Tilgjengelig fra <https://www.statsethiopia.gov.et/wp-content/uploads/2023/08/Population-of-Zones-and-Weredas-Projected-as-of-July-2023.pdf> [lastet ned 2. april 2024].

Jalloh, Abu Bakr (2023, 17. august). Ethiopia arrests thousands of people in connection to security crisis in Amhara. *Africa Press Agency*. Tilgjengelig fra <https://apanews.net/ethiopia-arrests-thousands-of-people-in-connection-to-security-crisis-in-amhara/> [lastet ned 25. juni 2024].

Landinfo (2021, 9. mars). *Etiopia: Etnisk profilering av tigrayer i Addis Abeba*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2021/03/Etiopia-respons-Etnisk-profilering-av-tigrayer-i-Addis-Abeba-09032021.pdf> [lastet ned 13. mars 2023].

Landinfo (2022, 19. august). *Etiopia: Forhold for etniske tigrayer utenfor Tigray*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2022/08/Etiopia-respons-Forhold-for-etniske-tigrayer-utenfor-Tigray-AMKN-19082022.pdf> [lastet ned 13. mars 2023].

Landinfo (2024, 20. juni). *Etiopia: Konflikten i Amhara*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2024/06/Etiopia-temanotat-Konflikten-i-Amhara-20062024.pdf> [lastet ned 24. juni 2024].

OHCHR, dvs. The Office of the High Commissioner for Human Rights (2024, juni). *Update on the Human Rights Situation in Ethiopia, June 2024*. Genève: OHCHR. Tilgjengelig fra https://www.ohchr.org/sites/default/files/2024-06/OHCHR-Update-HR-situation-in-Ethiopia-in-2023.pdf?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR2DSNLn-sY_ece6GKC_j0tZvv1-HpviE5iEvGHV5c4BtkbpjiNORyeuwoo_aem_ZmFrZWV1bW15MTZieXRlcw [lastet ned 19. juni 2024].

The Ethiopian Cable (2023, 8. august). *Crisis in Amhara Region, The Ethiopian Cable Issue 196*. [s.l.]: Sahan Research. Tilgjengelig fra <https://sahan.global/> [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 25. august 2024].

The Ethiopian Cable (2024, 16. april). *The Fano insurgency reaches Addis, The Ethiopian Cable Issue 230*. [s.l.]: Sahan Research. Tilgjengelig fra <https://sahan.global/> [Elektronisk abonnementsstjeneste, lastet ned 14. mai 2024].

Muntlige kilder

Kilde A2. Internasjonal organisasjon. Møte i Addis Abeba, oktober 2023.

Kilde A4. Etiopisk ressursperson. Møte i Addis Abeba, oktober 2023.

Kilde A5. Etiopisk sivilsamfunnsorganisasjon. Møte i Addis Abeba, oktober 2023.

Kilde A7. Etiopisk ekspert i konflikt- og sikkerhetsstudier. Møte i Addis Abeba, november 2022 og oktober 2023.

Kilde A8. Etiopisk journalist. Møte i Addis Abeba, oktober 2023.

Kilde A9. Ressursperson. Møte i Addis Abeba, oktober 2023.

Ethiopian Commission for Human Rights (ECHR). Møte i Addis Abeba, oktober 2023.

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.